

Ülesanded 22. septembriks 2008 (kell 12)

Ülesanne 1.

Olgu antud hulk $A = \{1, 2, 3\}$, ning kõigi selliste relatsioonide hulk $\mathcal{G}$, mille korral iga element $a \in A$ on täpselt ühe relatsiooni kuuluva paari vasak element ja täpselt ühe paari parem element. Sama formaalselt:

$$\mathcal{G} = \{G \mid G \subseteq A \times A, \forall a[a \in A \Rightarrow (\exists! p_1 = (a, y) \in G) \wedge (\exists! p_2 = (x, a) \in G)]\}$$

Mitu elementi on hulgas $\mathcal{G}$? Koostage hulga $\mathcal{G}$ jaoks relatsioonide korrutamise tabel, s.t. leidke iga kahe relatsiooni $G_1 \in \mathcal{G}$ ja $G_2 \in \mathcal{G}$ jaoks $G_1 \cdot G_2$.

Leidke hulga $\mathcal{G}$ iga elemendi jaoks transitiivne sulund. Millised neist on ekvivalentsiseosed? Tooge esile ekvivalentsiklassid.

Ülesanne 2.

Olgu antud tähtede hulk (tähestik) $A = \{\mathbf{a}, \mathbf{b}\}$. Sõne (string) on hulga A tähtedest moodustatud lõplik järjend (list). Kõigi sõnede hulka tähistame A^* ning tühja sõne sümboliga ε . Seega $A^* = \{\varepsilon, \mathbf{a}, \mathbf{b}, \mathbf{aa}, \mathbf{ab}, \mathbf{ba}, \mathbf{bb}, \mathbf{aaa}, \mathbf{aab}, \dots\}$. Olgu funktsiooni $F(n)$ väärtuseks kõigi selliste n -täheliste sõnede arv, milles esineb kaks korda enam tähte $\mathbf{a}$ kui tähte $\mathbf{b}$ ning funktsiooni $\tilde{F}(n)$ väärtuseks selliste n -täheliste sõnede arv, milles esineb vähemalt kaks korda enam $\mathbf{a}$ -d kui $\mathbf{b}$ -sid. Millise valemiga saaks arvutada funktsioonide $F(n)$ ja $\tilde{F}(n)$ väärtusi? Korraldage sama funktsioonide $S(n)$ ja $\tilde{S}(n)$ korral, kus $S(n)$ on selliste n -täheliste sõnede arv, milles on täpselt kaks $\mathbf{a}$ -d rohkem kui $\mathbf{b}$ -sid ning $\tilde{S}(n)$ on sõnede arv, milles on vähemalt kaks $\mathbf{a}$ -d rohkem kui $\mathbf{b}$ -sid. Millisel juhul $F(n) = S(n)$?

Ülesanne 3.

Olgu antud relatsioon R hulgal $A = \mathbb{R} \times \mathbb{R}$, nii et xRy kehtib parajasti iga punkti (x, y) korral, mis asub lõigul otspunktidega $A(1, 1)$ ja $B(7, 4)$. Leida sulundid R^* ja R^+ (esitage need relatsioonid nii valemite abil kui graafiliselt).